

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Allmänna avdelningen
Enhet 15

DOM
2013-07-05
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
13731-13

SÖKANDE

Winab Företagsservice AB, 556599-7045

Ombud: Advokat David Almgren, Jur.kand. Madeleine Mahr
Advokatfirman Skarborg & Partners AB
Box 24076
104 50 Stockholm

MOTPART

Botkyrka kommun
147 85 Tumba

SAKEN

Offentlig upphandling

KONKURRENSVERKET	
2013 -07- 0 8	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår Winab Företagsservice AB:s ansökan om överprövning.

Dok.Id 373337

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se		

YRKANDEN M.M.

Botkyrka kommun (kommunen) genomför avrop avseende lokalvård genom förnyade konkurrensutsättningar från ramavtal 2012:97 (ref nr 13/46, 13/45, 13/35, 13/47, 13/40, 13/48 och 13/42). Av de sju tilldelningsbeslut som meddelats den 28 maj 2013 framgår att annan anbudsgivare än Winab Företagsservice AB (Winab eller bolaget) har tilldelats samtliga kontrakt i upphandlingen.

Winab ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar i första hand att upphandlingen rättas på så sätt att nya tilldelningsbeslut fattas utan att Rengörare Näslund Aktiebolag (Näslund) anbud beaktas. I andra hand yrkar bolaget att upphandlingen ska göras om. Som grund för ansökan anges i huvudsak följande. Tilldelningsbesluten innebär en överträdelse av 9 kap. 8 § samt 1 kap. 9 § lag (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU) eftersom Näslund tillåtit ändra och komplettera sina anbud på sådant sätt att särbehandling och konkurrensbegränsning skett. Därtill har kommunen också agerat i strid med likabehandlingsprincipen. Ändringarna har medfört väsentligt annat innehåll i anbuden än vad som förelåg vid anbudstidens utgång. Innehåll som rubbat konkurrensförutsättningen och inneburit särbehandling. Därtill har förfarandet, genom vilket kommunen begärt svar på vissa frågor, utgjort en överträdelse av likabehandlingsprincipen. Winab har därigenom riskerat att lida skada.

Kommunen bestrider bifall till ansökan om överprövning med motiveringen att man inte har agerat i strid med 9 kap. 8 § LOU samt 1 kap. 9 § LOU. Om förvaltningsrätten finner att fel har begåtts i dessa förnyade konkurrensutsättningar yrkar kommunen att de förnyade konkurrensutsättningarna ska göras om för samtliga i denna överprövning aktuella uppdrag.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndighet behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas. Prövningen i förvaltningsrätten utgör en kontroll av om det på grundval av vad sökanden har anfört i målet finns anledning att vidta sådana åtgärder som anges i 16 kap. 6 § LOU. Det är den som ansöker om överprövning som på ett klart och tydligt sätt ska ange vilka omständigheter talan grundas på och visa att upphandlande myndighet har agerat i strid med LOU (jfr RÅ 2009 ref. 69). För att ett ingripande ska bli aktuellt krävs också att sökanden kan visa att han lidit, eller kan komma att lida, skada på grund av att den upphandlande myndigheten brutit mot LOU.

Winab gör gällande att Näslund har tillåtits ändra sina ursprungliga anbud och att kommunen har agerat i strid med likabehandlingsprincipen då frågeställningar endast riktats mot Näslund. Bolaget anför bl.a. följande. Sista dag för att lämna anbud i upphandlingen var den 2 maj 2013. Härefter bad kommunen samtliga anbudslämnare att inkomma med ett förtydligande avseende lämnade priser. Förtydligandet skulle bestå av en specificerad redovisning av lönekostnad, material- och utrustningskostnad, arbetsledning, adm/vinst samt övriga eventuella kostnader. Begärt svar skulle vara kommunen tillhanda senast den 8 maj 2013. Härefter har kommunen ställt ytterligare frågor till Näslund varigenom de kompletterat sina anbud med flertalet uppgifter såsom exempelvis angående auktorisation och verkningar av detta. Näslund har vidare tillåtits ändra ursprungliga uppgifter bl.a. angående timlön och nyrekrytering. Därtill har Näslund tillåtits att ändra redan förtydligande uppgifter rörande materialkostnad och sjuklön. Förfarandet med förtydliganden och

kompletteringar får anses vara en väsentlig förändring av anbudet genom vilket särbehandling och konkurrensbegränsning skett.

Kommunen anser att de frågeställningar som har ställts till Näslund har handlat om förtydliganden och inte kompletteringar. Näslund har inte tillåtit ändra eller komplettera sina anbud med andra uppgifter. Kommunen anför bl.a. följande. Kommunen har gjort en korrekt bedömning och en överträdelse enligt 9 kap. 8 § LOU samt 1 kap. 9 § LOU har inte skett. Kommunen har i samband med utvärderingen begärt in förtydliganden av samtliga anbudsgivares prisbilder. Samtliga anbudsgivare har getts möjlighet att besvara samma frågeställning. Förtydligandet skulle bestå av en specificerad redovisning av lönekostnad, material- och utrustningskostnad, arbetsledning, adm/vinst samt övriga eventuella kostnader. Anledningen till detta var att kommunen såg en stor spridning i lämnade anbudspriser och man ville därmed göra en bedömning av rimligheten i lämnade priser. Därefter valde kommunen att ställa ytterligare förtydligande frågor till Näslund för att försäkra sig om att deras anbud inte var att anses som "orimligt låga" och att de klarar av att utföra uppdragen till offererade priser. Detta då Näslund enligt utvärderingsresultatet var aktuella att tilldelas kontrakt som utförare av samtliga uppdrag. Innehåll som ligger till grund för anbudsutvärdering är i Näslunds anbud detsamma efter genomförd frågeomgång som vid anbudstidens utgång. Då innehållet i Näslunds anbud efter begäran om förtydligande inte medför några förändringar av innehållet i lämnade anbud kan inte heller konkurrensförutsättningen ha rubbats. Någon komplettering av auktorisation har aldrig varit aktuellt då kommunen endast frågat om vad Näslunds SRY-utbildade personal hade för timlön. All personal som utför arbete inom ramen för dessa uppdrag ska vara SRY-utbildande, vilket framgår av ramavtalsupphandlingen. Detta gjordes återigen för att göra en bedömning om Näslunds anbud kunde anses som "orimligt låga", vilket de inte bedömdes vara. Det har vidare aldrig varit

aktuellt, och inte heller bedömts, vilken timlön, sjuklön eller materialkostnad som föreligger i de offererade företagen. Återigen är frågan ställd för att säkerställa rimligheten i offererade anbudspriser. Det har inte framkommit skäl till att förkasta Näslunds anbud i dessa förnyade konkurrensutsättningar. Winab har inte lidit skada av kommunens förfarande.

Förvaltningsrätten gör följande bedömning.

Kommunen har uppfattat Näslunds anbud som onormalt låga i förhållande till övriga anbudsgivares. Av 9 kap. 8 § LOU framgår att en upphandlande myndighet får begära att ett anbud förtydligas eller kompletteras, om det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning. En komplettering av ett anbud får inte leda till annat än att marginella sakuppgifter tillförs anbudet. Den får endast innebära att tidigare lämnade sakuppgifter konkretiseras och att något utbyte av uppgifter inte sker. I de fall upphandlande myndighet uppfattar att det är fråga om ett onormalt lågt anbud får myndigheten, enligt 12 kap. 3 § LOU, inte förkasta ett anbud innan en skriftlig förklaring till det låga anbudet begärts och ett tillfredställande svar inte lämnats. Näslunds svar är, enligt förvaltningsrättens mening, att se som ett förtydligande som inte har inneburit att några nya sakuppgifter tillförts anbudet och anbudet kan inte heller anses ha påverkats av förtydligandet i någon utsträckning, eftersom de offererade anbudspriserna kvarstått oförändrade efter förtydligandet. Näslund har således inte getts möjlighet att ändra det faktiska innehållet i sina anbud och på så sätt skaffat sig fördelar gentemot övriga anbudsgivare. Förtydligandet har därför kunnat ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning.

Sammanfattningsvis finner förvaltningsrätten att det utifrån vad Winab anfört i målet inte har framkommit omständigheter som visar att

kommunen agerat i strid med LOU eller någon av de gemenskapsrättsliga principerna. Förutsättningar för ingripande enligt 16 kap. 6 § LOU föreligger således inte. Ansökan om överprövning ska därför avslås i sin helhet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (DV 3109/1A LOU).

Susanne Bagge

Rådman

Föredragande har varit Anna Brantberger.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.